

Nj. Veličanstvo kralj Peter I. umrl.

Iz Beograda je došla vest, da je 16. t. m. ob 17:30 Nj. Vel. kralj Peter I. po dolgem mučeniškem trpljenju izdihnil svoje plemenito dušo.

Mrtev je naš kralj! Mrtev je kralj vseh Srbov, Hrvatov in Slovencev, kralj mlade osvobodene Jugoslavije. Crna je vest, ki jo je raznesla brzojavna žica širrom naše države. Zaplapolale so črne zastave, stisnile so se srca, resnost je legla na obraz. Vedeli smo, da je bil naš kralj težko bolan in da ni bil daleč trenutek, ko ga bo premagalo veličanstvo smrti. Toda človeška narava je vedno taka, da jo iznenadi in pretrese tudi z gotovostjo pričakovani prihod smrti. Zato je smrt Njegovega Veličanstva globoko pretresla slehernega poštenega državljanja. Preveč je danes smrti, preveč grobov! To zavest nosimo vsi v svojih srcih, ta zavest nas spremlja na grobove. Ziveti, iz polnih sil živeti, delati in vztrajati! Zgradili smo si državo, ki ima čvrste temelje in vse pogoje za veliko in slavno bodočnost. Mojster-graditelj, ki je žrtvoval za to veliko delo svojega trudapolnega življenja vso telesno in duševno moč, je bil v teh zgodovinskih trenutkih, ko prehajamo iz zidanja v udobno in srečno bivanje, najvišji simbol naše vstvarjajoče sile, našega dela, naših uspehov, simbol naše velike bodočnosti.

Pa je prišla smrt in mojstru-kralju je omahnilo kladiivo, so ugasnile sokolje oči, je potemnelo viteško čelo. Umrl je naš kralj Osvoboditelj, graditelj velike jugoslovenske države. Petra Karadjordjeviča ni več med nami. Lepo in častno je bilo njegovo življenje, lepše in častnejše kakor življenje drugih vladarjev. Bil je sin domače zemlje. Njegov praded je oral šumadijsko grudo in tlačnil Turkom kakor vsa druga raja srbskega rodu in srbske vere.

Kaj se je nenadoma vzbudilo v notranjosti Crnega Jurijsa, da je postal upornik, zbral krog sebe istotako uporne kmet-ske sotrpine in pričel zgodovinsko delo narodnega osvobođenja, narodnega maščevanja za Vidov dan na Kosovem polju? Malo sličnih primerov pozna slovenska zgodovina. Kmet, ki ni poznal učenih državniških teorij, je po lastnem nagonu in po svobodoljubnosti svojih sotrpinov zlomil suženjske verige in udaril temelje državi, ki je sto let po svoji ustanovitvi postala skupna domovina jugoslovenskega naroda od Triglava in Murte do Soluna.

Atavizem tega tajinstvenega uporniškega duha šumadijskih kmetov je ležal v krvi tudi potomcu Crnega Jurijsa, kralju Petru. Ko je končala nečastna era Obrenovičev, je sedel na prestol iz-

kušeni boritelj za svobodo bosanske raje, knez Peter Karadjordjević.

Takoj ob nastopu so ga pozdravili tudi slovenski in hrvatski nacionalisti, sluteč v njem bolj podzvestno kakor zavestno reprezentanta one sile, ki bo po nujnosti razvojnih zakonov štrla tudi naše suženjske verige.

To se je zgodilo. Kralju Petru je Usoda naklonila izredno čast, da je postal utemeljitelj srbsko-hrvatsko-slovenske države, utemeljitelj Jugoslavije. Izpolnil je sanje naših najboljših sinov od Sama in Svatopluka preko Dušana Silnega, Zvonimira in Lazarja, preko Križmančiča, Gaja, Strossmayerja, srbske omladine do novejših narodnih preporoditeljev in voditeljev.

Ko stojimo danes ob njegovem mrtvaškem odru, se spominjamo vseh številnih perijod, v katerih se je skušal naš jugoslovenski narod osvoboditi, ujediti in se rešiti pred potujčenjem. In z vsem globokim spoštovanjem se klanjamo senci nesmrtnega mrliča, kateri je stal na zadnjem koncu te velike verige, ki drži od prihoda slovanskih plemen na Balkan in v alpske doline pa do 1. 1918, ko so se tri jugoslovenska plemena zedinila v enoten narod in jedinstveno državo. Kakor je bilo lepo in častno življenje kralja Petra kot vladarja, tako vzvišeno je bilo tudi kot življenje človeka. Zdrava šumadijska kri ga je vodila k častnim činom in k naravni, ne hinavski značajnosti. Bil je velik in svetel kot človek, kot značaj. V njegovem osebnem življenju se je kazal heroizem. Heroj trpi, se žrtvuje in gleda pogumno smrti v obraz. Naš kralj ni stopal po samih parketih, niso mu povsod trosili rože na pot. V Zenevi je kot dijak bival v podstrešni sobici in prevajal lepo knjigo Stuart-Milla „O svobodi“. Leta 1871. se je boril kot častnik v francoski armadi in se rešil pred nemškim ujetništvom na ta način, da je preplaval Seino. Pozneje se je kot francoski major podal med bosanske vstaše in živel pod imenom Petar Mrkonjić v planinah in v šotarih. Najstrašnejši dnevi so ga čakali med svetovno vojno. Ko so Bolgari za hrbtno napadli mučeniško Srbijo in ko so tudi nemške čete preplavile šumadijsko zemljo, je moral sivolasi in bolehlavi kralj zapustiti Niš ter skupaj s svojo vojsko bežati čez Albanijo na otok Krk. O tem begu so že napisane cele knjige. V njih čitamo ganljive dogodke iz življenja pokojnega kralja. Čitamo o njegovem heroizmu, s katerim je prenašal strašne nezgode te velike selitve in hkratu vlivaj svojim

sotrpinom od visokega častnika do slednjega redova pogum in ponos. Kateri evropski vladar je preživel svojo starost tako burno in v tako krasni vzajemnosti s svojim trpečim narodom? — Kdo bi mogel zameriti kraljevi rodbini, zlasti pa ostarelemu kralju Petru, če bi si poiskala zavetja na kakem varnem mestu v prijateljskem inozemstvu? Toda kralj in njegov hrabri sin sta vztrajala pri vojski takrat, ko je bilo najtežje vztrajati in sta še končno čakala — trpina sredi trpinov — velikolepega trenutka zmage, osvobođenja in ujedenja.

Ziveti, delati, vstvarjati! Nekaj varijanta prekrasne srbske narodne pesmi o smrti majke Jugovičev opisuje, da materi ni počilo srca radi izgube deveterih sinov in desetega starca Jurga — Bogdana, temveč se je vrnila v svoje dvore in zaklicala:

„Ak' i jesu odleteli ždrali
ostali su ptiči ždralovići.“

Hranit ćemo ptiče ždraloviće,
naše pleme poginuti ne će,
naši dvori ostat pusti ne će.

Tudi nam, državljanom jugoslovenske kraljevine, ne preostane drugega, kakor da se poklonimo pred veličanstvom smrti, ki nam je ugrabila dragoga kralja. On bo živel z nami, v naši zajednici, v naši narodni družini na veke. Bedel bo nad nami kot velik Duh in čuval ognjišče naših očetov. Njegova slava ne bo potemnela. Vrnimo se tudi mi v svoje dvore, vrnimo se v svoje državljansko življenje in živimo, delajmo, vstvarjajmo. „Ak' i jesu odleteli ždrali, ostali su ptiči ždralovići.“ Mi imamo novega kralja — kralja Aleksandra. Njegovo ime je dovolj znano in priljubljeno, njegov značaj dovolj preizkušen in ustaljen, tako da lahko pred mrtvaškim odrom svojega velikega Očeta prevzame kraljevo žezlo, ki ga je nosil v rokah že kot kraljević — regent. Istočasno ko se klanjamo veličanstvu Smrti, prisegamo veličanstvu Življenja. Življenje je posebjeno v mladostni sili našega kralja Aleksandra in življenje kipi v širokih prsah naše države. Ne bojmo se smrti, verujmo v silno moč, ki jo ima naša država in njen vrhovni reprezentant. Obljubimo pred odrom mrtvega Mojstra-graditelja, da bomo vsi delali za državo, za njen procvit in blagostanje; da ne bomo nikogar med nami, ki bi onečastil ta veličastni Hram njegovega življenja.

Prisegamo zvestobo in vso udanost našemu kralju Aleksandru, mrtvem kralju Petru I. pa

VEČNA SLAVA.

Pridržujoč si, da objavimo natančnejši življenjepis Nj. Vel. kralja Petra I. navajamo zaenkrat par podatkov: Kralj Peter I. je bil rojen dne 12. julija (29. junija) 1844. v Beogradu. — Poročil se je dne 30. julija 1883. na Cetinju s hčerko kneza Nikolaja, kneginjo Zorko, ki je umrla dne 4. marca 1890. Izvoljen za kralja Srbije dne 2. junija 1903. je zasedel prestol dne 12. junija 1903. Kronan je bil v Beogradu dne 8., a pomaziljen dne 26. septembra 1904. v Žiži. Dne 1. decembra 1918. je postal kralj države SHS. Imel je tri otroke: sinova Aleksandra, roj. 17. decembra 1889. na Cetinju, Gjorgjeta, roj. dne 27. avgusta 1887. na Cetinju in hčerko Jeleno, roj. na Reki dne 23. okt. 1884., poročeno v Petrogradu s knezom Jovanom Konstatinovičem dne 21. avgusta 1911. (sedaj vdova). Živi še kraljev brat knez Arsenije Karagjorgjević (roj. 1. 1859.), ki ima sina kneza Pavla, roj. 1. 1893.

Brzljavna poročila o kraljevi smrti.

Kralj umrl ob 17. uri 30 minut.

LDU Beograd, 16. avgusta. Danes ob 17. uri 30 minut je končal kralj Peter svoje veliko življenje. Ob njegovi smrtni postelji je stal princ Jurij. — Vse popoldne so bili pri kralju zdravniki dr. Vladislavljević, dr. Nikolajevič, dr. Dušanin in dr. Takoj ko so zvedeli, da je umrl kralj, so odšli na dvor ministri z ministrskim predsednikom Pašićem na čelu. Telo blagopokojnega kralja se bo položilo jutri dopoldne v saborski cerkvi na mrtvaški oder. Program pogrebnih svečanosti se bo določil takoj, ko dospe regent Aleksander v Beograd. Govori se, da se bo romunski kralj osebno udeležil pogreba, angleški kralj pa bo poslal svojega odposlanca. Program pogreba in svečanosti bo sestavil tekom jutrišnjega dne patrijarh Dimitrije.

Utiš vesti o kraljevi smrti.

LDU Beograd, 17. avgusta. Vest o smrti kralja Petra se je včeraj v zgodnjih večernih urah na mah razširila po mestu ter napravila na prebivalstvo globok vtis, četudi so vsa zadnja poročila poročala, da je stanje kralja resno. Javna poslopja ter mnogo številna privatna so razobesila žalne zastave. Včerajšnje izdaje listov so izšle vse črno obrobljene ter prinašale tople članke o življenju in delovanju prvega kralja osvobodjene in ujedinjene države za katero je blagopokojni deloval in trpel.

Strmiški:

Tudi jubilej.

(Konec.)

Zdaj pa pozor, perutnarji!

Nesti je začela naša siva, sem hotel reči naša stara, kmalu po božiču leta 1917. To prvo leto je znesla 242 jajc, drugo 241, tretje 198, četrto 179, letos pa do 11. julija 140, tedaj skupaj tisoč. Do danes jih je znesla že 20 čez tisoč. Šteli smo samo tista jajca, ki smo jih res dobili in jih zaznamovali. Lahko je tedaj mogoče, da je resnično število za nekaj preniklo vzeto. Vsako jajce, prinešeno iz gnezda, smo namreč zaznamovali s tekočo številko, dnem in letom ter s kratko označbo, katera je znesla. Koncem leta smo sklenili, si zapomniti število in začeli znova. Letošnje jajce s številko 140 sem spravil, ker je to ravno tisočero njenega skupnega proizvoda. Septembra meseca mislim to jajce nesti na ljubljanski velesejem in ga dati tam opisati, če bodo tja priromali belokranjski pisničarji.

In zdaj nekaj primerov.

V zadnjih petih letih so varijirale cene kurjih jajc od 40 vinarjev do štiri-

LDU Beograd, 16. avgusta. Vest o smrti kralja Petra se je z bliskovito naglico razširila takoj po žalostnem dejstvu. Naredila je globok vtis na vso javnost. Uredništva listov so takoj izdala posebne izdaje, vsa zabavišča so se takoj zaprla in vse mesto se je odelo v žalne barve. Na večer so bili vsi lokali zaprti. Listi so v posebnih izdajah prinašali povod smrti kralja ter njegov življenjepis.

Odredbе ministrskega sveta.

LDU Beograd, 16. avgusta. Danes ob 20. uri je imel ministrski svet sejo, na kateri se je pečal s sestavo proklamacije. Tekst proklamacije se objavi jutri dopoldne v „Službenih Novinah“. Proklamacija bo najprej javila smrt kralja Petra in da zasede prestol po členu 56. ustave Nj. Vel. prestolonaslednik-regent Aleksander. Za časa odsotnosti prestolonaslednika vrši kraljevo oblast ministrski svet. Nadalje bo vsebovala proklamacija apel na narod ter pristavek o življenju in delovanju kralja Petra. Razen tega se je sklenilo, da se takoj skliče zakonodajna skupščina. Predsednik skupščine dr. Ribar, ministri in poslanci so bili brzljavno pozvani, da se vrnejo v Beograd. Prvi sestanek parlamenta se določi dogovorno s predsednikom skupščine, ko bo dospel v Beograd. Na tem sestanku bo novi kralj prisegel na ustavo, poslanci pa v njegove roke. Ko pride regent v Beograd, se določi dan pogreba. Jutri ob 9. uri dopoldan bo kralju prisegel ministrski svet, ob 10. uri uradniki, ob 11. uri pa na Topčiderskem brdu vsa beograjska garnizija.

Zapriseganje uradništva novemu kralju.

LDU Ljubljana, 17. avgusta. Danes dopoldne se je začelo zapriseganje državnih nameščencev novemu kralju Aleksandru.

Kralj Aleksander se ne more udeležiti pogreba.

LDU Beograd, 17. avgusta. (Presburo. — Uradno.) Kralj Aleksander, ki se že nekaj časa muči na Francoskem, je te dni zbolel na slepiču. Ker je po nasvetu zdravnikov absolutno potreben popoln mir, se kralj Aleksander ne bo mogel udeležiti pogrebnih svečanosti kralja očeta.

Program pogreba.

LDU Beograd, 17. avgusta. Državni odsek za pogreb Nj. Veličanstva kralja Petra je izdelal nastopni program: 1. Smrt Nj. Veličanstva kralja se objavi v prestolnici s topovskimi streljavi vsake četrt ure od 6. do 18. ure od časa smrti pa dokler se vlak s smrtnimi ostanki kralja Petra ne odpelje v Topolo.

rih kron. Vzemimo zelo nizko povprečno številko; recimo po kroni. Tedaj okroglo tisoč kron. V mirnem času bi bil za ta denar par volov, lepo kravo s teličkom in še ostalo čeden sodček terana ali ljutomerčana. Za tisoč kron, še nekaj manj, sem bil prodal leta 1913 konja in koleselj z lepo konjsko opravo, in kupec se je še kregal, češ, da sem ga ofrmažil. Za ta denar je v predvojnem času oče kupil hčerki — nevesti spalno in jedilno sobo in še je robantil, da se raje obesi, kakor da bi moral močiti še kako hčer.

Včeraj sem stopil do hčerke, sedel na klado, pokašljal in izpregovoril:

»Lej kokoška, ti ljuba naša stara, prišel sem, da se pomeniva. Zakaj ni je skrivnosti med nama. Pa malo kruhka ti podrobim. Takrat, ko smo šteli tisoč, sem ti rekel pošteno besedo, namreč, da si storila več, kakor si bila dolžna. Pa sem te poprosil in ti potožil, češ, časi so dragi, pa še malo pomagaj. Kako pa kaj s pokojem? Jaz vzdržim morda še par let. Kaj ne bi šla skupaj? Pa se vsede, jaz na klado, v ustih pipo, ti na klin, v kljuno koruzni žganec. Lepo bo, zdaj je pa hudo na svetu. Pa potpi

Razen tega bodo v prestolnici in v vsej kraljevini zvonili zvonovi v cerkvah vsako uro po pet minut od 6. do 18. ure za ves čas do pogreba, v džamijah in v sinagogah pa se bo objavljala smrt po obredu dotičnih ver. 2. Splošno narodno žalovanje se začne z današnjim dnem in se bo doba žalovanje objavila kasneje. 3. Smrtni ostanki kralja se bodo po balzamiranju in opremi prenesli dne 17. t. m. v saborsko cerkev, kjer bodo položeni od 18. do vstevši 21. avgusta. Castno stražo bodo tvorile vse komande, oblasti in zavodi beograjske posadke. 4. Ves čas od 18. do vstevši 21. avgusta bo v cerkev prost vstop v času od 8. do 12. in od 14. do 22. ure. Vhod bo pri južnih vratih, izhod pa pri severnih. 5. V pondeljek, dne 22. t. m. se truplo Nj. Veličanstva kralja po cerkvenem pravilu slavnostno prepelje iz saborske cerkve na železniško postajo, odtam pa z vlakom do Mladenovca in potem z avtomobilom v Topolo, kjer se bo položilo v družinsko grobnico v kraljevi zaobljubljeni cerkvi na Oplencu.

Beograjski listi o kralju Petru.

LDU Beograd, 17. avgusta. Beograjski listi so svoje izdaje posvetili smrti Nj. Veličanstva kralja. Slavijo ga v uvodnikih ter objavljajo obširne životopise in slike pokojnega kralja. »Novosti« pišejo med dr.: Ugasnilo je življenje največjega narodnega heroja in mučenika. Umrl je najustavnejši kralj, najsvobodoumnejši vladar, največji v slavi in v bolečini, ki je v dneh največje narodne tragedije delil grenko čašo izkušenj s svojim ljubljanim narodom. »Epoha« piše: Umrl je kralj v svojem poslednjem skromnem stanju na Topčiderskem brdu, tam, odkoder so naše proslavljene baterije poslane krvnemu sovražniku prve strele. Umrl je zadovoljen s svojim polnim življenjem. Tradicija bo izročila zgodovini njegovo življenje, narod pa ga bo stavil v vrsto Nemanje, Dušana, Karadžorđe in Miloša. »Pravda« piše: S kraljem Petrom, izvršiteljem zaobljubljene misli troimenega naroda se je končala znamenitaperioda naše zgodovine, življenje, v katerem vidimo sijajne uspehe, prepletene s preokreti, tragedijami in končno nepremisljivim triumfom. S svojo smrtjo je kralj Peter odšel v carstvo naše narodne poezije. »Balkan« piše: Sodobniki ne morejo oceniti veličine kralja Petra, ki kakor polbog pripada velikim epopeji. »Demokratija« pravi: poudarjajoč brezmejno, v najtežjih časih dokazano ljubezen kralja za domovino in narod in naglašajoč, da je bil eden od najustavnejših vladarjev: Kralj Peter je bil prvi vojak narodne svobode. Peter Mrkonjić je bil ljubezen Bosne in Hercegovine, kralj Peter je bil nada Hrvatske, Slovenije, Vojvodine in Dalmacije. On je bil vera Srbije, južne Srbije in Črnogore. »Beograjski dnevnik« piše: Z imenom kralja Petra je zvezana največja politična preobrazba Srbije po njenem osvobojenju od Turkov. Z njegovim imenom je zvezano razširjenje Srbije 1. 1912. in osvobodjenje in ujedinjenje vseh plemen na slovenskem jugu.

še malo in še kaj znesi. Ne da bi te silil; kar tako za kratek čas. Ti meni jajce, jaz tebi kak priboljšek. Še nekaj, da ne bo zamere in nesporazumljenja! Veš, javno sem te pohvalil v časopisu. Vse mesto in okolica bo nekaj dni o tebi govorila. Marsikdo bo cedil slino po tebi. Za slučaj, pravim samo za neverjeten slučaj, da te kdo ukrade, pa najsi bo dihur z dvema nogama ali celo prava lisica s štirimi, te prav lepo prosim, naredi mi uslugo in napravi se trdo, veš zelo trdo, kolikor moreš. Naj si polomi zobe vsakdo, kdor bi te v svoji požrešnosti poželel. Adijo, pa zdrava ostani!

Vražja kura, kakor bi ji kdo rekel kaj hudega! V podobnih slučajih se je dalo z našo staro prav pametno pomeniti; pritrjevala je prav pohlevno s ko—ko—ko, zdaj me je pa prav nečestno pogledala, zamižala malo na levo oko, potem pa skočila čez plot, kakor bi jo dihur že držal za vrat in vpila venomer: kokoko—dajs, kokoko—dajs — — —

V teh zadnjih pasjih dneh se človek še s kokošjo ne more pomeniti kaj pametnega.

Notranja in zunanja politika.

* Pogajanja med demokrati in radikali. Tekom nedelje se pogajanja med radikali in demokrati radi določitve delovnega programa koalicijske vlade Nikole Pašića niso izvršila. Dopoldne so imeli radikalni delegati sestanek s svojimi ministri v svrhu sporazuma glede posameznih vprašanj, ki bi mogla priti v razpravo na posvetovanju delegatov. Včeraj so imeli sestanek demokratijski delegati in ministri demokratijskega kluba ter so istotako razpravljali o glavnih vprašanjih, ki bi mogla priti v program vlade Nikole Pašića. Ugotovili so, da je treba najprej izdelati načrt o delavski zakonodaji, s katero bi se uredilo delavsko vprašanje kakor tudi načrt o kmetijski zakonodaji, s katerim bi se rešila agrarna vprašanja, ki se tičejo vse države. O vseh sklepih bodo poročali demokratijski delegati radikalnim zastopnikom na prihodnjem posvetovanju, ki se bo bržkone vršilo tekom jutrišnjega dne.

* Postopanje s soc. demokrati. Ker so v nekaterih krajih nastopile oblasti proti soc. demokratom kakor proti komunistom, je notranje ministrstvo razposlalo vsem političnim oblastem okrožnico, v kateri poudarja, da so socialnim demokratom dovoljena vsa legalna sredstva za agitacijo in propagando v njihovem razrednem boju. Pa se še pričujejo nad vlado in državo!

* Poseti vladarjev male antante. V poučenih krogih trdijo, da se med državami male antante vodijo pogajanja o medsebojnih posetih zavezniških vladarjev. Tako bi najprej prišel v Beograd predsednik češkoslovaške republike Masaryk, zatem bi regent prestolonaslednik Aleksander posetil v Bukarešti romunskega kralja Ferdinanda, ki bi pozneje vrnil obisk Beogradu. Ti poseti bi se izvršili v jeseni.

* Iz zakonodajnega odseka. Zakonodajni odsek bo priporočal svojim pododsekom, naj povodom razprave o posameznih naredbah pozovejo strokovne poročevalce zadevnih ministerstev, katerih naredbe bodo v dotičnem pododseku na razpravi.

Zanimivosti.

Maščevanje treh žen. Angleškemu polkovniku Arturju Hamiltonu je zakonski stan tako zelo prijal, da niti ni čakal, da mu umre prva žena, ampak si je — prav po turško, — k tej vzeli še drugo in tretjo. Seveda nobena izmed teh ni vedela za drugo. On je bil v vojni in je prihajal samo na dopuste. Razume se, da med vojno ni mogel vlačiti žene s seboj. Tako tudi nobena ni mogla izvedeti za drugo. Svoje dopuste je vedno tako uredil, da je vsakega preživel pri drugi ženi. In vse so bile srečne. Tako je živel polkovnik ves čas svetovne vojne popolnoma zadovoljno. Vojna pa je minila. Sedaj je bil tudi polkovnik v škripih, h kateri ženi naj se vrne. Odločil se je za najlepšo in odšel k njej v mesto Antun. Tu je živel nekaj časa popolnoma mirno. Potem pa se je oglasila pri njem roka usode. Nekoga dne se je sprehajala polkovnikova žena v tamošnjem parku. Mož je odšel z neko družbo. Naenkrat prideta dve elegantno opravljeni dami in se ji predstavita kot ženi polkovnika Hamiltona. Ta jih seveda ni razumela in je mislila, da sta znoreli, saj je to vendar ona sama. Končno pa sta ji dokazali, da sta tudi oni dve zakoniti ženi polkovnika in da ona sama le izpopolnjuje »harem«. Končno so se sporazumele in sklenile, da se maščujejo. Vse tri so odšle v polkovnikovo stanovanje. Tam sta se »novi« ženi skrili v spalnico, dočim je tretja, kakor navadno pričakovala polkovnika v obednici. Ko se je ta na večer vrnil, jo je po navadi poljubil, nakaž sta se vsedla k večerji. Polkovnik je bil židane volje, ker mu je žena obljubila, da ima zanj razen dobre večerje še posebno presenečenje. In res. Po večerji je odprla vrata v spalnico in iz nje sta prikorkali veličastno — drugi dve ženi. To je moralo biti za polkovnika res presenečenje! Potem se je začel obračun. Vse tri gracije so se spremenile v pravcata

furije. Polkovnik je samo molčal in prosil, naj mu prizanešajo. A zastoj! Prijavile so celo zadevo sodnji. Le u-soda je rešila polkovnika te zanj vse-kakor sramotne obravnave. Dan pred obravnavo ga je zadela kap. Sedaj pa so si prej tako složne žene v laseh, kdo je zakoniti dedič? Denar bo najbrže podedovala prva žena, ostali dve pa la-hko čakata na — novega Hamiltona.

Dnevna kronika.

Maribor, 17. avgusta.

RAZGLAS.

16. avgusta ob 17. h. pol je preminu-lo Nj. Veličanstvo kralj Peter I.

Prosim p. t. občinstvo, predvsem g. hišne posestnike, da dajo tem povodom izraza svojemu sočustvovanju s tem, da razobesijo žalne zastave.

Župan:

Viktor Grčar, s. r.

—

— Posebno izdajo „Tabora“ je izdalo naše uredništvo danes dopoldan, v kateri smo prinesli vesti o smrti Nj. Veličanstva kralja Petra. Ker zunanji naročniki te izdaje ne dobe, smo vse važnejše vesti posebne izdaje sprejeli tudi v današnjo redno številko.

— Demokratični večer, na katerega smo povabili svoje somišljenike, se v sredo ne more vršiti, ker je minister dr. Kukovec brzojavno v Beograd po-klican radi smrti Nj. Veličanstva kralja Petra.

— Svima Srbima i Hrvatima u Mariboru. Naša redakcija htjela bi da sastavi tačnu statistiku sve srpsko-hr-vatske šolske djece u Mariboru, naro-čito djece osnovnih škola te moli vse Srbine i Hrvate, koji žive stalno ovdje, da ji jave pisмено ali osobno još te-kom iduće sedmice, koliko i kakve djece imaju.

— Znani Jože Nachtigall, bivši vse-gamogojni voditelj delavstva v delav-nicah južne železnice po prevratni dobi in najzvestejši oproda proslulega Wallischa, še sedaj ne more pozabiti nekdanjih dni, ko je imel povsod prvo besedo, dokler je še cvetel komunizem. Dasi dobro ve, da ga po njem zapeljano delavstvo kolne tukaj in v N. Avstriji in ga nihče ne mara razum par s slepo-to udarjenih pristašev nekdanjih časov in razmer, se vendar sili še v ospredje. Tako je pri predavanju zdravstvenega tedna izrazil v imenu delavstva željo, da bi se predavalo tudi nemško. Človek, ki tega možakarja ne pozna, bi mislil, da mu gre res za stvar samo, ne pa za politiko in njemu tako k sreči prirastlo nemščino, dasi ji on sam lomi kosti, da je groza. Ampak on hoče vsaj še nepo-učeni javnosti predstaviti, da je delav-stvo te delavnice še po večini nemško, kar pa ni res. Zakaj nad 90 odst. tega delavstva je rojenih v tako trdnih slo-venških krajih, kakor je Nachtigallov Žužemperk v bivši Kranjski in znajo torej prav dobro slovenski, če hočejo. Gotovo pa je vsled dolgoletnih razmer, h katerim je posebno v zadnjih letih mnogo pripomogel Nachtigall sam, še precej takih zasleplencev, da vidijo izveličanje samo v republiki in pa v blaženi nemščini. Kljub temu pa nič ne izpremeni dejstva, da je delavstvo slo-vensko. Čudno je, da ta nekdanji inter-nacionalalec in poznejši komunist ni ni-koli preje predlagal, da bi se govorilo pri zborovanjih in kakih prireditvah tudi — slovensko, dasi je bilo vedno tri četrtine Slovencev! Odkar jo je Nachtigall pri delavstvu tako imeni-fo za fural s komunizmom in nazadnje pri občinskih volitvah v Studencih, je stopil nekoliko v ozadje vsaj na videz. Zato je lahko povdarjal pri hišni pre-iskavi, da ima samo take spise in pi-sma, katera lahko celo angelci hero in da ni pri nobeni stranki. Ko jo je lani popihal pri tisti polomljeni komuni-stični stavki njegov prijatelj Wallisch, je menda tudi on formalno pozneje iz-stopil iz stranke. A v srcu je isti in ča-ka samo ugodne prilike, da bode po drugi lestvi zopet splezal navzgor, se-veda na račun delavstva.

— Nečuvno odiranje. Prijatelj na-šega lista iz Pekar nam poroča: Včeraj sem hotel kupiti nekaj brunšviških klo-bas. Zgledal sem se v trah mariborskih

delikatesnih trgovinah. V eni je stal kg 34 K, v drugi celo 40 K, tretja pa bi jih prodala po 32 K, a jih ni imela. Vprašam vso javnost in merodajne oblasti: ali niso te cene nesramno odušne? Pred par dnevi sem bil na tukajšnjem sejmišču. Kmetje so prignali živine, da je bilo sejmišče natlačeno polno. Krme primanjkuje in so vsi obupani, ker ne morejo vnovčiti krav in telet. Med kupci, ki so ponujali zelo nizke cene, je bilo videti tudi mariborske prekajevalce in izdelovalce delikates. Ti so ponujali kmetom 4 K za kg žive teže. In ljudje, ki kupujejo živino za tako malenkostno ceno, si drznejo prodajati brunšviške klo-base kg po 40 K. Ali res ni nikogar, ki bi napravil konec temu nečuvnemu odiranju.

— Hlmen. Poročila se je v Mariboru gđ. Pavla Rebolova z g. Frančekom Lovrecom, železniškim uradnikom v Zi-danem mostu. Obilo sreče!

— Dr. Ivan Jurečko ne ordinira od 15. avgusta do 1. septembra.

— Nabori v Mariboru. Letošnji glavni nabor se bode vršil za mesto Ma-ribor v Mariboru v Gambrihovi dvorani dne 5. in 6. septembra 1921. Nabor se prične vsak dan ob 7. uri zjutraj. K na-boru morajo priti: 1. Vsi vojaški obve-zanci letnika 1901; 2. Vsi oni, kateri so bili lanske leto, t. j. l. 1920, začasno ne-sposobnim spoznani in 3. Vsi oni, ki pretečeno leto iz kateregakoli vzroka niso bili pri rekrutaciji. Da se zamore dognati delanežnost možkih članov obvezanca (očetov, bratov), naj pridejo tudi k na-borni komisiji, če rodbina prosi za kak-šne ugodnosti ali olajšave. Končno se lahko predstavijo komisiji tudi oni dru-žinski člani, kateri mislijo, da podatki v rekrutnem seznamu niso vpisani pravilno. Vsi vojaški obvezanci kakor tudi družin-ski člani naj prinesejo s seboj vse svoje oziroma očetove ali bratove vojaške do-kumente ter družinsko poročilo, kar je za odločitev roka za voj. službo velike važnosti.

— Slov. narodno gledališče v Mariboru. Vpisovanje v dramatično šolo se vrši od 17. avgusta do inkl. 23. avgusta v pisarni Slov. narodnega gledališča. Dne 24. avgusta se prične reden pouk. Vpisnina znaša 10 K, šol-nina pa 40 K mesečno.

— Visokošolci mariborskega okrožja se pozivljajo, da se udeležijo sestanka v sredo, dne 17. t. m. ob 20. uri v prostorih „Društva jug. aka-demikov“ (Narodni dom II. nadstr.) Predmet akad. prireditve v korist visoko-šolcev tu in inozemstva. — Društvo jug. akademikov, inozemske slov. di-jaske zadrage.

— Narodni kolek v prid Jugosloven-ski Matici. Pokrajinski odbor Jugoslo-venske Maticе v Ljubljani je ravnokar razposlal svojim podružnicam narodni kolek po 25 para kot spomin na požig »Narodnega Doma« v Trstu. Društva in korporacije kakor tudi osebe se pro-sijo, da bi si nabavile ta kolek pri ma-riborski podružnici Jugoslovenske Ma-tice, Sodna ulica št. 32.

— Vzpostavitev cenilnih komisij za dohodnino. Volitve komisijških članov in namestnikov se vrše po vsej Slove-niji v nedeljo, dne 25. septembra t. l. Tozadevni razpis izide te dni v »Urad-nem listu« in se prve dni septembra t. l. tudi objavi po vseh občinah na kra-jevno običajen način. Razglas obsega vse podatke o načinu, kraju in času vo-litev. Za izvršitev polovice komisijških članov in namestnikov so davčna obla-stva (za Ljubljano, mesto, davčna ad-ministracija, za ostale cenilne okraje pristojna davčna okrajna oblastva) se-stavila volilne imenike. V imenike so vpisani po alfabetičnem redu kot vo-lilni upravičenci vsi davčni zavezanci brez ozira na spol, če uživajo vse dr-žavlanske in politične pravice, ako jim je dohodnina za l. 1920 predpisana odnosno se jim bo še predpisala in brez uvrstitve v posamezne volilne skupine, ker tvorijo vsi davčni zavezanci enega cenilnega okraja le eno volilno skupi-no. Ti imeniki bodo v času od 22. avgu-sta do včevši 29. avgusta t. l. razgrnje-ni ob navadnih uradnih urah v urad-nih prostorih davčnih oblastev I. stop-nje na vpogled davčnim zavezancem. Vpogledati smejo imenike samo dohod-nini zavezane osebe dotičnega cenilne-ga okraja med navadnimi uradnimi

urami. Prepisovanje imenikov, oziro-ma naprava izvlečkov je dopustna le v kolikor ne ovira rednega poslovanja davčnega oblastva. Voliti bodo smele le osebe, ki so vpisane v imenike in one, ki si izposlujejo vpis v imenike na podlagi reklamacijskega postopanja. Rok za vlaganje reklamacij se določi od 22. avgusta do včevši 29. avgusta t. l. Vsak davkoplačevalec sme vložiti re-klamacijo le za svojo osebo. Reklama-cije se vlagajo pri davčnih oblastvih I. stopnje in so kolka proste. O njih od-loča končnoveljavno delegacija. Vložite-v reklamacij sama na sebi ne zavira izvršitve veljavnih volitev. Po poteku reklamacijskega roka bodo smeli dav-čni zavezanci vpogledati v volilni ime-nik še nadalje do včevši 20. septembra t. l. le ako se primerno legitimujejo, da se jim na ta način omogoči izbrati kandidate iz kroga volilnih upravičen-cev.

— Naredba proti razbojnikom in odmetnikom. Zakonodajni odsek za izročil pododseku za naredbe ministr-stvu za notranje stvari in prosvete na-redbo o varnostnih ukrepih proti raz-bojnikom in odmetnikom kot dopolnilo obznane. V tej naredbi so predvidene posebne odredbe proti sokrivcem raz-bojnikov in odmetnikov. V enem iz-med prejšnjih načrtov je bilo predvideno, da se skrivači in njihove družine inter-nirajo. Ker bi pa bile take odredbe na škodo splošnih interesov in internirancev samih, je v novem načrtu predvideno, da se namesto uvede razseljevanje in grupiranje vasi v svrhu uspešnejšega pobijanja razbojništva in izsledovanja odmetnikov.

— Svečina. Vrlemu našemu učitelj-stvu izrekamo najsrčnejšo zahvalo za iz-redni užitek, ki ga je pripravilo nam sta-rišem z zadnjo krasno-uspelo šolsko slavnostjo. Zopet smo imeli priliko vi-deči na odru zlate sadove marljivega šolskega delovanja in tesneje sklepati vezi ljubazni med šolo in domom. Solza radosti je orosila marsikatero oko pri pogledu na naše malčke: junaško pri-korakajoče „mlade vojake“, spretno „ma-le kuharice“, ljubko „Rdečo kapico“ in ubrano pojoči zbor „gozdnihi vil“. Tudi starejši igralci so izvrstno rešili svojo nalogo v igran „Zapeljivec“ in „Dva brata“. Nabito polna dvorana občinstva vseh stanov je svedočila, da zna naše obmejno ljudstvo ceniti naporno delo učiteljstva, ki vzgaja novi rod bistrhih glav, blagih src in pridnih rok. Kličemo mu: naprej po začrtani poti — za blagor na-še mile domovine!

— Sv. Lenart v Slov. gor. Zadnji politični dogodki so vendar enkrat slepim pristašem in žrtvam klerikalizma odprli oči. V marsikateri duši se je začelo daniti, vsled česar sedaj kar tru-moma zapuščajo klerikalni tabor. — Tudi pri nas se pozna, da klerikalizem znatno peša. Toda ta smrtni boj naših farovških pristašev je grozen. Na vse načine se poizkušajo obdržati, toda zaman. Naš župan g. Karl Aubl je zelo zaposlen z rešilnim delom. Pošilja namreč našim Sokolom in pristašem narodne napredne stranke pozive v katerih naravnost veleval, da morajo trško občino zapustiti tekem 14 dni. Upira se na zakone, katerih sploh ni in na razne uredbe, katere že zdavnaj niso več v veljavi. — Gospod župan si pri tem delu najbrž misli — poskusimo, mogoče bodo prizadeti le ubogali — samo, da se jih rešimo. Uspehov do danes v tem oziru še ni žel, pač pa velikanske blamaže, s katerimi je pov-zročil smeh v celi občini. Vsekakor pa bi bilo dobro, da bi g. župan opozoril občinskega pisarja Schibarda, da zakon od leta „1971“ sploh ne eksistira več, nota bene, če ima g. Aubl sploh kakšen pojem o zakonih. Gospodu županu je prav dobro znano, kako so nemšku-tarji l. 1914 preganjali naše zavedne Slovence, prav dobro se tudi spominja, kdo je tedaj kričal: „Im serbischen Blute will ich mich baden!“ Ceg. Aubl morda misli, da mu bode kot županu mogoče tudi še danes preganjati naše zavedne Slovence, se silno moti! Opo-zarjamo ga, da župan ni nikakoršen vladar svojih občanarjev, kakor si on domišlja, ampak je (v ožjem smislu) samo njihov služabnik; naj se zaveda, da občino ne tvori samo on s Schibar-dom in njegovo danes malenkostno

klerikalno okolico, ampak da jo tvori celo občinstvo! Namesto brezuspešnega dela bi bilo pač bolje, da bi se gosp. župan bavil s študijem novih zakonov? Ali ne bi bilo dalje tudi bolje, da bi se malo pobrigal za občinsko bajto, v kateri stanuje občinski sluga Cencelj? To je ena najslabših bajt pri Sv. Lenartu, v kateri imajo sobe še ilovnata tla, da vsled vlažnosti trpi ubogi Cencelj že dolgo časa na revmatizmu in komaj iz-vršuje svoje posle kot občinski sluga. Kratkoma lo rečeno, ta bajta je tako slaba, da se niti z najslabšim svinjskim hlevom ne da primerjati. Tako bi imel g. župan tudi veliko drugih še nujnej-ših opravkov, pri katerih bi se prav gotovo ne blamiral tako, kakor v gori navedenem slučaju.

— Tatvina. V noči med petkom in soboto so neznani tatovi vdrli v čev-ljarsko delavnico Jurija Fučkarja in Karola Temeta v Loški ulici št. 18 ter odnesli 27 parov novih čevljev, razno vrste, vrednih 19.000 K.

— V Ljubljani prijet komunist. V Ljubljani je aretirala policija komu-nističnega agitatorja Rudolfa Burni-ka, ker je širil med delavci nezadovolj-stvo proti obstoju države. Burnik je rojen l. 1886 v Zagrebu, pristojen v Žiri-ter je bil svoječasno kot komunistični agitator izgnan iz Karlovca.

— Celjski drobiž. Dr. Fr. Hrašovec iz Celja je imenovan za ministerijalne-ga tajnika v notranjem ministertvu v Beogradu. — Dne 11. t. m. je bil v Cel-ju aretirani bivši knjigovodja hud ko-munistični hujskač Franc Kugler, sta-nujoč v Gabrjih. — Istega dne je bil aretirani v gostilni pri „Belem volu“ radi protidržavnega hujskanja in ne-moralnega obnašanja trgovski potnik Viktor Kuštrin iz Ljubljane. — Radi potepuštva sta bila aretirana Karoli-na Volšek, služkinja iz Nove cerkve ter Josip Krog iz Gjurmanca. — Izgnani so bili iz Celja radi potepuštva 67 let-stara Marija Rotwein, pristojna v Haj-din, samska dekla ter 26 let stara Ma-rija Javornik, pristojna v Mislinje, samska kuharica. — Dne 11. t. m. je bila aretirana radi tajne prostitucije Marija Kvet iz Gaberja, omožena, mati dveh otrok. Potepala se je z raznimi elementi in izvrševala tajno prostitu-cijo zlasti med vojaštvom. Doma ima par mesecev starega otroka, katerega pa cele dni in noči pušča samega. Izro-čena je bila v celjske sodnijske zapore.

— Mlada poročenca. V Leetzu na Angleškem se je te dni poročil malo-čuden par. Ženin je bil 79-letni vrtnar Riploy. Haigh, nevesta pa 75-letna Eli-zabeta Riploy. Haigh je bil že štirikrat vdovec. Slična poroka se je vršila pred nedavnim pri Sv. Barbari v Slov. gori-cah. Ženina je predstavljala 60-letno učitelj Kristl, ki je svojim odrastlim otrokom preskrbel mater v osebi 57 let-ne vpočkane farovške kuharice A. Ko-kol. Mlademu paru želimo obilo sreče!

— 36 let v zaporu. Ta rekord je do-segel 65 letni Irilim Gutic iz Sarajeva, pod imenom »Begče«, znani žepar. Ka-znovan je bil samo 147 krat, deloma sodnijsko, deloma radi kršenja policijs-kih predpisov. Skupno je dosedaj od-sedel 36 let. Razume se, da se »Begče« tudi pri letošnji vročini hladi v za-poru.

— Najnovejša ženska moda. Najza-dnja novost na polju ženske mode je nošenja monokla. Pušenje in nošnja monokla spada v Monte Carlu v »chic« elegantne dame. Mnoge žene nosijo, da ta »chic« še bolj označijo, monokle temne barve.

Sokolstvo.

o Sokol v Studencih namerava otvoriti jeseni javno knjižnico, ki je nujno potrebna in bode izpolnila ob-čutno vrzel v prosvetnem delu. Naše delavstvo zlasti pa mladina povprašuje po slovenskih knjigah. Zal da jih je težko dobiti in mnogo stanejo v sedan-jem času. Temu odpomoči ima namen-javna knjižnica Sokola. Zato se obrača-mo na vse prijatelje izobrazbe, da nam pomorejo v tem oziru v prvi vrsti s knjigami, ki so posebno pripravne za delavstvo in pa za mladino. Člane, članice in pa prijatelje našega društva pa pozivljamo, da pridno zbirajo knjige pri svojih prijateljih in znancih in ih oddado našemu društvu.

Sport.

SK Korotan : SK Celje komb. 12:2 (6:1). V nedeljo je nastopil Korotan v Celju proti Celju. S to tekmo je Korotan prvič nastopil izven Maribora. No, Jupiter Pluvius pa je zopet enkrat prekrizal račune nogometašev in poslal izdaten dež. Na mokrem ter opolzkem terenu se igra ni mogla popolnoma razviti, klub temu pa je Korotan po lepi kombinacijski igri igro gladko odrezal. Korotan se vedno bolje izpopolnjuje. Notranji trio, podpiran po krilih doprinese prav lepe uspešne napade. Celjani po večini v obrambi, ne dajo nasprotni obrambi mnogo dela. Rezultat naj bo Korotanu vspodbuda za nadalje. Koti 1:11 za Korotan. Sodnik g. Mlinarič.

Kino.

I. Mariborski bioskop. V sredo, četrtek in petek se predvaja „Kralj prepada“, velika senzacionalna drama v 5 činih. Drama je polna napetih vratolomnih momentov in presega v vsakem oziru „Princa Henrika“, ki se je nedavno predvajal v I. Marib. bioskopu z velikim uspehom in pri mnogoštevilnem občisku. Neobičajna in čudna sodba brata Luciana in Diega. Luciano, ki je s srečnim slučajem postal slaven in bogat, Diega, sin istih roditeljev, ki pa je postal nevaren zločinec, ter smrtonosni skok in vratolomni momenti, tvorijo vrhunec napetosti. V glavni vlogi igra znameniti atlet Luciano Albertini. — V petek koncert.

Gospodarstvo.

g Poziv na trgovce, industrije in obrtnike! Uradu Ljubljanskega velikega semnja kljub najvestnejšemu delu ni mogoče sestaviti popoln seznam trgovcev, industrijev in obrtnikov iz vzhodnih delov naše države, da bi se jih povabilo na naš semanj. Zato naproša „Urad Ljubljanskega velikega semnja“ vse industrije, trgovce in obrtnike, ki imajo trgovske zveze v hrvaških in srbskih pokrajinah naše Kraljevine, da pošljejo svojim odjemalcem in trgovskim prijateljem iz teh delov naše države vabilo za poset „Ljubljanskega velikega semnja“. Potrebne tiskovine da brezplačno na razpolago „Urad Ljubljanskega velikega semnja“. V interesu stvari je, da naši pridobitni krogi omenijo v vsakem svojem dopisu namenjenem izven Slovenije našo prirediteljsko s kratkim vabilom na poset. V informacijo naj služi, da se dobe legitimacije in sejmski znaki, ki upravičujejo do polovične vožnje po vseh železnicah v Kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev v Ljubljano in nazaj, in do prostega vstopa v vse sejmske prostore za celo dobo velesojne proti predplačilu 25 Din. pri uradu „Ljubljanskega velikega semnja“ in pri sejmskih zastopnikih v vseh večjih mestih. Sejmski urad preskrbi na naročilo tudi stanovanja.

g Urad „Ljubljanskega velikega semnja“ izda povodoma semnja oficijelen sejmski katalog, ki bo obsegel vse podatke o razstavljaljih tvrdkah in bo izboren pripomoček za trgovske stike s tu in inozemstvom. V katalogu bodo razvrščene firme v tri oddelke in sicer bo prvi oddelek obsegal seznam razstaviteljev po zaporednih številkah paviljonov, drugi oddelek bo obsegal abecedni seznam razstaviteljev z navedbo paviljona in številke, ki jo imajo v paviljonu. V tretjem oddelku pa bo abecedni seznam kategorij izdelkov, ki jih razstavljaljoče firme razpečavajo. Kakor samo po sebi umevno bo katalogu pridejan vodnik po sejmski in najnovejši načrt Ljubljane. Obsegal bo tudi velik reklamni del. Tiskan bo v vseh jugoslovanskih narečjih, tako, da bo že s tem tvoril najboljšo reklamo za tvrdke, ki bodo vanj uvrstile svoje oglase.

g Urad „Ljubljanskega velikega semnja“ razpošilja te dni vabila za poset „Ljubljanskega velikega semnja“ od 3. do 12. sept. 1921. na vse kraje naše države. Ker nudi „Ljubljanski veliki semanj“ pri priznanih nizkih cenah v Sloveniji ne le najugodnejšo, temveč

tudi najboljšo priliko za nakup vsakovrstnega blaga, se je nadejati poseta vseh pridobitnih krogov cele države, trgovcev, industrijev in obrtnikov. Za naše pridobitne kroge je poset semnja toliko važnejši, ker se ga udeležijo v velikem številu tudi inozemstvo. Te dni se je začel plakirati širom kraljevine umetniški plakat kot vabilo na „Ljubljanski veliki semanj“. Plakat je umetniško delo mojstra gosp. profesorja Vavpotiča, natisnila pa ga je Mariborska tiskarna d. d. v Mariboru. Plakat predstavlja v ozadju Ljubljano, v ospredju pa je zobato kolo, znamenje industrije, na kojega se Merkurjeva roka z žezlom krepko opira.

g Dela na razstavnem prostoru, obsegajočem nad 25.000 m², na kojem se bo vršil „Ljubljanski veliki semanj“ z različno naglico, napredujejo. Posamezni paviljoni, kojih število znaša okroglo 30, so po večini že popolnoma dovršeni. Dosedanja dela že kažejo, da bo nudilo razstavišče nadvse pestro sliko. Prvi se bo preselil na razstavišče urad „Ljubljanskega velikega semnja“, da bo mogel že v zadnjem času pred otvoritvijo semnja poslovati na licu mesta. Te dni se je tudi pričelo z montažo električne razsvetljave. Za sejmski prostor je predvidena namreč lastna električna centrala, v koji bo parni stroj s 100 HP proizvajala 70 amperov električnega toka. Stroj je stavila na razpolago tukajšnja tvrdka Stebi & Tuječ. Tako velika množina električnega toka je potrebna, ker bo večji del razstavljenih strojev v obratu.

g Velikost „Ljubljanskega velikega semnja“. Dasi se ta semanj letos priredi šele prvič ter se je bilo boriti z mnogimi ovirami in težkočami, bo vendar „Ljubljanski veliki semanj“ razmeroma jako velik. Sejmsiše obsega 25.000 m², od katerih je 10.000 m² razstavnega prostora. Prvi semanj v Londonu l. 1915 je imel samo 7.500 m², drugo leto se je celo zmanjšal, letos je obsegal 23.000 m² razstavnega prostora.

g Zaščita industrijske svojine na „Ljubljanskem velikem semnju“. Minister za trgovino in industrijo je z odlokom z dne 7. avgusta 1921, Pr. br. 1118 odredil, da se prizna za predmete industrijske svojine, izložene na Ljubljanskem velikem semnju v času od 3. do 12. septembra 1921 pravo prvenstva v smislu paragrafa 60 uredbe o zaščiti industrijske svojine in paragrafov 94 do 99 izvršilne naredbe k temu zakonu. S to odločitvijo ministra za trgovino in industrijo je Ljubljanski veliki semanj priznan kot oficijelna razstava, dočim ima za razstavljalce ta odločitev svoj velik pomen v tem, da jim je zagotovljena za njihove izume prvenstvena pravica ne glede na to, da so izumi javno razstavljeni in vsakomur na vpolgled.

g Promet bankovcev državne Narodne banke je prekoračil štiri milijarde dinarjev. Glasom izkaza Narodne banke z dne 31. julija se nahaja v prometu za 4.001.849.065 dinarjev novčanice ter se je potetakem povišal v času od 23. do 31. julija za 160.819.660 dinarjev. V istem času se je zmanjšala kovinska podlaga za 7.881.583.72 dinarjev, ter znaša sedaj 434.754.071 dinarjev, to je nekaj več kot 10 odstotkov. Posojila na menice in vrednostne papirje so se pomnožila za 5.598.423.88 dinarjev ter znašajo skupno 209.052.778.11 dinarjev.

g Iglasti les na prodaj potom javne pismene dražbe. Pri šumskem (gozdnom) odseku pokrajinske uprave v Sarajevu se bo prodajal potom javne pismene dražbe iglasti les v soboto, dne 17. septembra 1920, ob 11. uri dopoldne iz treh eksploatacijskih področij v višegradskem okraju. Iz področja V okoli 120.000 kubikov, iz področja VI okoli 180.000 kubikov in iz področja VII okoli 130.000 kubikov. Za vsako eksploatacijsko področje traja pogodba 10 let, počenši od 1. januarja 1922 do konca decembra 1933. Vsak reflektant si more ogledati pred licitacije vsa tri področja. Ponudbe se morajo glasiti za vsake področje posebej in na vse v dotičnem področju razpisane količine lesa. Vlagati jih je pri šumskem odseku pokrajinske uprave v Sarajevu najdalje do 17. septembra 1921 ob 11. uri dopoldne, dobro zapečatene in z napisom: „Ponudbe za kupnjo drveta v državnim

šumana kotora višegradskog eksploatacionog područja V, VI, ali VII.“ Natlačnejšu pogoji so razvidni pri šumarskem odseku v Sarajevu, soba št. 69 med uradnimi urami, nadalje pri Ministrstvu šum in rudnikov v Beogradu ter pri poverjeniku Ministrstva šum in rudnikov v Zagrebu in pri kotarskem uradu v Višegradu.

g Česko slovaška industrija in trgovina bo na „Ljubljanskem velikem semnju“ od 3. do 12. septembra 1921 lepo zastopana. Razstavila bo v lastnem paviljonu, ki ga je postavila Čekoslovaška republika. Ta paviljon tvori po svoji arhitekturi eno najlepših zgradb na razstavišču.

g Prometna kriza v Rumuniji. V donavskih lukah v Konstanci in v Bukarešti so nakopičene ogromne množine raznovrstnega blaga. Človek bi na prvi pogled mislil, da ima Rumunija vsega v izobilju. V resnici pa vlada v Rumuniji veliko pomanjkanje, ker blaga vsled slabih prometnih hrazmer — pomanjkanje vagonov in lokomotiv — ne morejo odpremiti.

g Stanje avstrijske industrije. Avstrijska industrija, ki je imela že zelo ugoden položaj, je prešla v stadij težke krize, a to vsled neugodne konjunktore, ki je nastala vsled devalvacije avstrijske valute in vsled inozemske, posebno pa česke industrije. Najugodnejše še stoji lesna, in električna industrija, ter industrija prometnega materiala, posebno lokomotiv.

Mala oznanila.

Iščem vlinčarja z 4 do 5 delavnimi močmi. Oskrbništvo Pacha, Zg. Kungota. 1176 3-1

I. Marib. bioskop išče biljetera po možnosti oženjenega, zmožnega slov. in nemškega jezika. 1185 2-1

Majhen psiček, skopljeneč, se prodaja za K 40.—. Loška ul. št. 5-II. 1179

Par konjev, konj in kobila, za srednje težko vprego, po zmerni ceni na prodaj. Naslov v upravi. 1174 4-1

Proda se 90 hl različne vinske posode in en kotel (124 l) za žganje. Naslov v upravi. 1178

Proda se zofa, fotelj, deška obleka (4-5 let). Krčevina štev. 193. 1180

Trgovino blizu postaje, ali 3 do 4 postaji oddaljena od mesta, tudi s posestvom, se vzame v najem. Naslov pove upravnistvo. 1181 2-1

Izjava. Preključem vse dolžitve, katere sem izrekel o g. Vilku Golobu, Marija Poločnik, Gopova ulica 1. 1184

Kupim malo hišico z vrtom v mestu. Resni interesent. Posredovalnica „Rapid“, Goposka ulica 28. 1175 2-2

Blagajničarko

išče trgovin z železnino

Pinter & Lenard

Aleksandrova cesta. 1172

Enonadstropna hiša

z velikim gospodarskim poslojem, 14 orolov rodovitne zemlje, gostilna s koncesijo. Oddaljeno 20 minut od postaje, iz Maribora 2 uri hoda, leži ob državni cesti ter je od farne cerkve oddaljeno 3/4 ure. Naslov se izve v upravnistvu. 1141 3-3

Nahrbtniki

za planine v raznih velikostih iz jadranske oziroma gumiranega platna, gurte za rolo, trakovi za žalužije, mreže za konje, žoge za nogomet, gonilni jermeni itd. pri

Iv. Kravos, Maribor

Aleksandrova c. 13.

1065 5-4

g Nemčija popravlja naš železniški material. Nemška vlada je poslala v Beograd svojega komisarja, da se sporazume z našo vlado glede poprave naših lokomotiv in vagonov. Mednarodna reparacijska komisija je določila, da nam plača Nemčija vojno odškodnino na ta način, da nam čim prej popravi naša prometna sredstva. Nemški komisar je našemu prometnemu ministru predložil tozadevni načrt, ki ga sedaj ministarstvo proučuje.

Poslano.*

Izjava.

Ovime izjavljajem zahvalo Banki „Beogradska zadruga d. d.“, koja mi je prigodom moje nesreče od groma celu štetu potpuno i kulantno isplatila.

Svakom gospodaru preporučam ovaj naš potpuno domaći zavod osiguranja. U Gudovcu, dne 25. jula 1921.

Milan Adžaga.

* Za „Poslano“ odgovarja uredništvo le, ko likor določa zakon.

Ljudska knjižnica

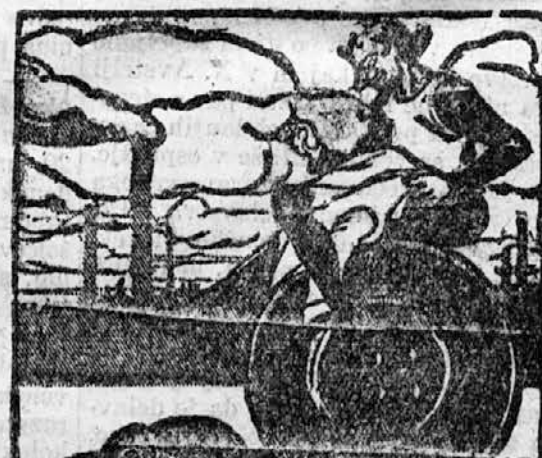
Narodni dom, I. nadstr.

posluje ob nedeljah od 1/2 10.—1/2 11. ure in ob četrkih od 1/2 19.—1/2 20. ure

Glavni urednik: Radivoj Rehar. Odgovorni urednik: Rudolf Ozim.

Ivan Koražija, Maribor
Aleksandrova cesta 23
priporoča

modro galico
žvepleno cvetje za vinograde.

PRVA JUGOSLOVANSKA TOVARNA ZA GUMBE IN KOVINSKE PREDMETE
D. Z. O. Z. SLOVENSKA BISTRICA

Oferiramo naše prvovrsne rožene gumbes v vsaki velikosti in po vsakem vzorcu s cenami brez konkurence. 599
Zahtevajte cenike! Prodaja na veliko!

Sokolska efektna loterija v Novem mestu

Glavni dobitnik 60.000 kron

Srečka 1 dinar 1049 4-4

Zrebanje nepreklicno 20. avgusta t. l.

Efekti razstavljeni

v trgovini brata Soštarič na Aleksandrovi cesti.

Srečke na prodaj pri g. Zlati Brišnik, Slovenska ulica in v trgovini Soštarič, Aleksandrova cesta.